

Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes. Uitgave van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

Puinruimen in de Scheveningse Bosjes

'Zijn de Scheveningse Bosjes nog steeds niet genoeg geamputeerd? Het Sparrenbos is ingenomen door Madurodam en omgeving, een groot deel van het vroegere bos is opgeofferd aan de nieuwe Waterpartij met glooiing en aan nieuwe wegen. Voor een standbeeld moest een ander deel van het bos verdwijnen, evenals voor de nieuwe Engelse kerk en de weg aldaar. Het bos heeft grote hiaten, die wel 20% of meer van de totale oppervlakte beslaan. Dit is reeds sinds jaren het geval en van pogingen tot beplanting bemerkt men niets.'

Deze hartenkreet is afkomstig uit een ingezonden stuk van C. de Zwaan uit Rijswijk in de Haagsche Courant van 10 maart 1961. Tegen dat plan kwa-

men ook nog 325 bezwaarschriften bij de Gemeente binnen, om te protesteren tegen een bouwplan voor een hotel in de Scheveningse Bosjes.

Alsof het allemaal nog niet genoeg geweest is, werd de wijk in de afgelopen maanden opgeschrikt door een nieuw bouwplan. Naast het Promenade Hotel zou een vijftig meter hoge glazen hoteltoeren moeten verrijzen.

Voor mij was dit aanleiding de aanleg van de Bosjes en de Waterpartij, de vernielingen in de Tweede Wereldoorlog, de Wederopbouwperiode en de ontwikkelingen in de jaren hierna, eens op een rij te zetten.

GLANSPERIODE

Na de toezegging van het gemeenteraadslid Jhr. Henri Ver Huell in 1864 dat hij op zich zou nemen in de verwilderde en verwaarloosde Scheveningse Bosjes tenminste weer 'eene aangename wandeling' -de recreatie van de negentiende-eeuwer bij uitstek- mogelijk te maken brak een glansperiode voor de Bosjes aan. Ver Huell nam de landschapsarchitectenfirma Zocher uit Haarlem in de arm die een ontwerp maakte waarin een waterpartij een centrale rol speelde. Met de aanleg van prachtige, zeer gevarieerde beplanting en slingerende lanen ontstond in het kale duinterrein, waar zandverstuivingen nogal eens voorkwamen, een beeldschoon stadsbos, waar zeer vele mensen van hebben kunnen genieten.

Er waren ook enkele recreatieve voorzieningen: op het duin van het Eksternestebos of Kogelenberg op de hoek van de Haringkade en Ver Huellweg de 72 trapjes, die leidden naar een plateau waar over het Westbroekpark heen de zee gezien kon worden. Een panorama dat de uitkijktoren de Belvédère vanaf het Belvédèreduin ook bood.

Na voltooiing van de aanleg van de Bosjes bood de Gemeenteraad in 1880 Ver Huell een witmarmen zitbank aan, die werd geplaatst aan de zuidzijde van de Waterpartij. De onthulling vond kort na zijn overlijden plaats. In 1881 werd vlak daarbij aan de oostzijde van de Waterpartij de Cremerbank geplaatst ter herinnering aan de schrijver Jan Jacob Cremer. In 1890 werd op initiatief van de Nederlandse Maatschappij voor Letterkunde een bron ter nagedachtenis aan de dichter Carel Vosmaer geplaatst, in 1897 gevolgd door een buste van de initiatiefnemer van de aanleg van de Scheveningseweg, Constantijn Huygens, op de hoek van Ver Huellweg en Scheveningseweg. Aan het Hoge Voetpad, tegenover het Frankenslag, werd in 1922 het Vissersmonument geplaatst, ter herdenking van de vissers die tijdens de Eerste Wereldoorlog op zee gebleven waren.

De uiteinden van de Bosjes lagen gedrapeerd om het Van Stolkpark. Tussen Scheveningseweg en Van Stolkweg lag een strook bos, net als tussen de Kanaalweg (nu Professor Gerbrandyweg) en het Schevenings Kanaal. De bebouwing van het Park liep door tot aan de zuid- en oostzijde van de Waterpartij. Aan de Dwarsweg tussen Hogeweg en Cremerweg lag Huize Ten Vijver met bijgebouwen. Langs de Cremerweg stond een aantal villa's op de plaats waar nu de Professor Teldersweg loopt. Tegenover de Wittebrug woonde de kunstschilder Tholen in de Kanaalvilla aan de Haringkade. Daarnaast op De Beerepoot lag de Wasscherij Heijnen. Op de hoek van de Scheveningseweg stond het Hôtel de la Promenade met daarachter de villa's Erica en Boschhoek.

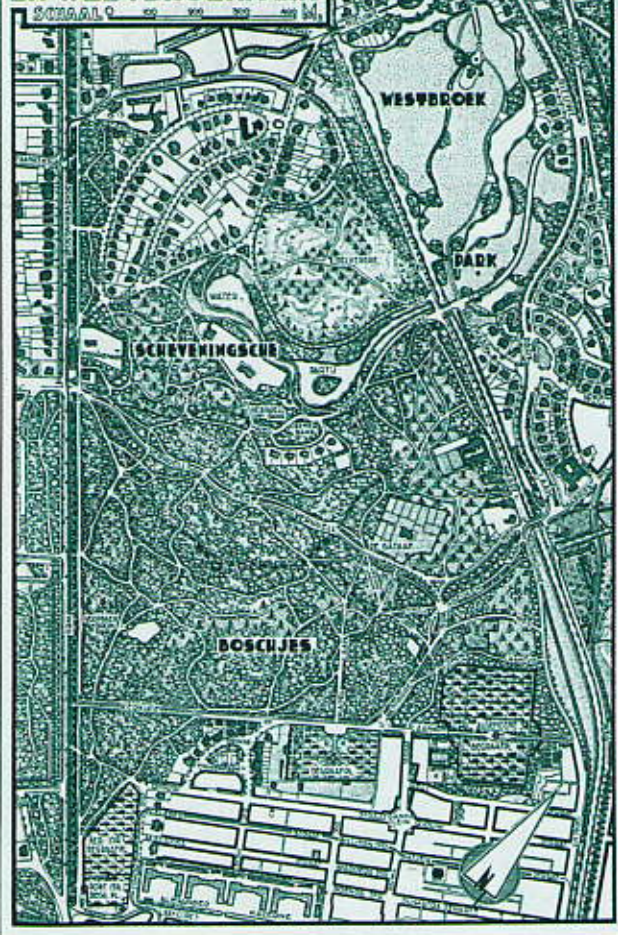
FESTUNG SCHEVENINGEN

Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in 1939 luidde het eind van een illusie in. Na de Duitse inval in mei 1940 begon de Duitse legerleiding in het najaar van 1942 met het uitvoeren van plannen Scheveningen en een deel van Duinoord in een vesting te veranderen. Van de Promenade af zou de linie lopen over de Stadhouderslaan, het Stadhoudersplein en de Sportlaan naar het zuiden.

Inhoudsopgave

- 1 De Scheveningse Bosjes
- 4 De vos en de meeuw
- 4 Buurtpreventie
- 5 Over het Promenadehotel
- 6 Betaald parkeren in het Van Stolkpark (2)
- 7 Afscheid Anneke Landheer
- 7 Korte berichten
- 8 Verontschuldiging
- 8 Babysitters
- 8 Verenigingsadressen/info wijk

SCHEVENINGSCHE BOSCHJES EN WESTBROEKPARK

Plattegrond van de Scheveningse Bosjes en het Westbroekpark (1936).

Op de Stadhouderslaan werd een betonnen muur gebouwd die aan het Stadhoudersplein zou aansluiten bij een tankgracht. Aan de stadszijde moest daarvoor om een open schootsveld te krijgen een brede rij huizen worden afgebroken. Met veel moeite wist de directie van het Gemeentemuseum de muur om het museum heen te laten leggen, zodat het museum niet hoefde te worden afgebroken.

Tegelijkertijd begon de evacuatie van Hagenaars, vooral van degenen die hier geen bezigheden meer hadden: in 1942 verlieten 13.318 personen de stad, in 1943 nog eens 50.653. Daarbij kwam nog dat de bewoners van de tot sloop veroordeelde huizen een ander onderkomen moesten zien te vinden, gevolgd door de bewoners van de tot vesting bestemde wijken. Ongeveer 2900 huizen, de Duinordkerk, het Rode Kruis Ziekenhuis en het Lyceum Stokroosplein werden afgebroken. In het Van Stolkpark werd een groot aantal villa's in gebruik genomen door de Wehrmacht. Sandhaghe werd eerst gebruikt door de Marinebefevelshaber in den Nederlanden en later door de Führer der Schnellboote. Voor de Führer der Schnellboote werd bovendien de (nog aanwezige) bunker met commandocentrum onder het Belvédèreduin gebouwd. De Marinebefevelshaber in den Nederlanden had zijn stafkwartier enkele jaren in Huize Ten Vijver. Bij verruiming van het schootsveld werden Villa Ten Vijver en vrijwel alle villa's aan de Cremerweg in september 1944 nog afgebroken, een lot dat een jaar eerder al de Kanaalvilla en de Wasscherij Heijnen getroffen had.

De Scheveningse Bosjes werden opgenomen in de Festung, een onderdeel van de Atlantikwall, die liep van Noord-Noorwegen tot Zuid-Frankrijk. Vanaf de Scheveningseweg werden drakentanden (lage piramidevormige betonnen obstakels), ijzeren palen en een korte droge tankgracht aangelegd. De Waterpartij werd vergraven tot natte tankgracht die uitmondde in het Kanaal, dat ook als tankgracht werd gebruikt. Het aan de stadszijde gelegen deel van de Bosjes werd grotendeels gekapt om schootsveld en een uitzichtzone te verkrijgen. 'Bij vergissing' werd ook het Sparrenbos (tussen Kanaalvilla en Waterpartij) gekapt. Ver Huell- en Cremerbank, het beeld van Constantijn Huygens en de Vosmaerbron werden afgebroken en op de Gemeentewerf opgeslagen.

Na de vesting Scheveningen volgde nog de vesting Clingendael, die in hoofdzaak het Benoordenhout en het aangrenzende duinterrein omvatte. Hiervoor werden in Den Haag vele bunkers gebouwd. In het Van Stolkpark o.a. het ondergrondse commandocentrum onder de Belvédère, met uitgangen ondergronds naar Sandhaghe en de Belvédèreweg. Mitrailleurnesten werden aangelegd onder aan de Belvédère en de Hogeweg. Tenslotte verdween in de hongerwinter 1944-'45 wat er nog over was van de beplanting van de Bosjes in de kachels van verkleumde en uitgehongerde Hagenaars. Hierdoor hadden de Scheveningse Bosjes aan het eind van de oorlog het aanzien van een bijna kale vlakte.

WEDEROPBOUW

Het herstel van de oorlogsschade stelde Den Haag voor ernstige problemen. De schade door de bouw van verdedigingswerken aan de stad was zeer omvangrijk. Ook de schade door het bombardement van het Bezuidenhout op 3 maart 1945 was zeer aanzienlijk. Op Scheveningen alleen al waren 547 bedrijven, 2 kerken, 17 scholen, 10 openbare gebouwen, 10 ziekenhuizen en sanatoria en 8219 woningen vernield of zwaar beschadigd. Om orde in de chaos te scheppen namen Burgemeester en Wethouders van Den Haag al vlak na de bevrijding de nodige stappen. En waar grote delen van de stad opnieuw aangelegd moesten worden leek het aangewezen de wederopbouw grootschalig aan te pakken. Daarbij kwamen enkele principiële vragen aan de orde:

- Moet alles wat aan recreatiegebied vernield is worden hersteld, of komen gedeelten wellicht voor bebouwing in aanmerking;
- Moeten alle afgebroken woonwijken herbouwd worden, en op welke wijze, of moeten zij gedeeltelijk voor recreatiegebied worden bestemd?
- Biedt de ontstane nieuwe situatie de gelegenheid om terreinen beschikbaar te stellen voor belangrijke nieuwe gebouwen als musea, Koninklijk Paleis, Stadhuis, regeringsgebouwen en ziekenhuizen, of andere bijzondere doeleinden, en de totstandbrenging van verkeersverbeteringen?
- Moeten alom in den lande bekende Haagse recreatiegebieden (Waterpartij, Haagse Bos, Scheveningse Bosjes) in hun oorspronkelijke vorm worden hersteld?
- Scheveningen zal ongetwijfeld als badplaats herrijzen, maar biedt de gewijzigde situatie ook de gelegenheid de sanering van Oud-Scheveningen met kracht ter hand te nemen?
- Zijn er wellicht onder de door de Duitsers aangelegde werken enkele die in een passende omgeving, eventueel in combinatie met een

Waterpartij in de winter, met uitzicht op de Ver Huellbank (1986).

nationaal gedenkteken als herinnering bewaard kunnen blijven?

- Moeten enkele geaccidenteerde terreinen en duintoppen die werden afgevlakt weer in de oorspronkelijke vorm worden hersteld?

Om op al die vragen een antwoord te vinden werd op 22 juli 1945 de Commissie van advies inzake de Stedenbouwkundige Ontwikkeling ingesteld. De burgemeester, de wethouder van Stadsontwikkeling, Volkshuisvesting, Openbare Werken en Wederopbouw, een vertegenwoordiger van de Rijksdienst voor de Wederopbouw, een vertegenwoordiger van de rijksgebouwendienst en vertegenwoordigers uit de industrie, de middenstand en van de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer namen hierin zitting. B & W namen op zich een particulier Haags architect in de commissie te benoemen, waarvoor de architect W.M. Dudok uit Hilversum werd benaderd. Al voor de oorlog had hij tot volle tevredenheid van het College de uitbreidingsplannen Ockenburgh, Mae- en Escampolder en Reigersbergen- Mariahoeve ontworpen. Daarbij had hij niet slechts een uitstekend inzicht maar ook fijne smaak getoond. Op 20 augustus 1945 werd de overeenkomst met Dudok gesloten, tegen het voor die dagen zeer fors honorarium van f 30.000,- per jaar plus een vergoeding voor reis- en verblijfkosten. Geschat werd dat hij twee à drie jaar nodig zou hebben.

Voor het opruimen van de versperringen en het dichtenvan gedeelten van de tankgracht in de Scheveningseweg bij Hôtel de la Promenade en bij de Conradkade was op 10 augustus 1945 besloten f 8.000,- beschikbaar te stellen.

De gemeenteraad reserveerde verder op 13 oktober 1945 een bedrag van 15 miljoen gulden op de Gemeentebegroting voor herstellen opruimingswerkzaamheden. Op 15 februari 1949 werd dit bedrag aangevuld met f 825.000,-

BASISPLAN SPORTLAAN/ZORGVLIET EN SCHEVENINGSE BOSJES (1946)

In maart 1946 kwam Dudok met een eerste gedachtenschematische voor het gebied Sportlaan/Zorgvliet en de Scheveningse Bosjes. In oktober 1948 werd het basisplan Sportlaan/Zorgvliet in de gemeenteraad behandeld. Hierin kwamen de Scheveningse Bosjes niet meer voor. Het uitgewerkte Wederopbouwplan werd op 8 mei 1950 door de Raad vastgesteld.

Op 21 mei 1951 besloot de Gemeenteraad voor het gedeelte van Zorgvliet waar het culturele centrum was ontworpen een herzien wederopbouwplan vast te stellen (Zorgvliet II). Waar in Zorgvliet vooral de culturele voorzieningen congresgebouw, concertgebouw, conservatorium, schouwburg, gemeentearchief en een uitbreiding van het Gemeentemuseum geprojecteerd waren, was een adequaat wegneniet een daaruit logisch voortvloeiende voorwaarde, en in het verlengde daarvan de aanleg van een aantal nieuwe verbindingen:

- een verbinding tussen Stadhoudersplein en Wittebrug, die de Ver Huellweg zou vervangen. Het tracé moest vooral de verbinding voortzetten van de route langs de Sportlaan over de weg op het verlegde Stadhoudersplein en de weg waaraan in een wijde boog de belangrijkste gebouwen van het culturele centrum geprojecteerd waren. Aan deze weg was in de Bosjes een bijzonder profiel gegeven met gescheiden rijbanen, waartusschen een strook voor beplanting. De Ver Huellweg zou voor een klein gedeelte als rijwielpad behouden blijven, en wel als toegang tot De Bataaf;
- een verbindingsweg tussen het Prinsevinckenpark en de te herstellen brug in de Cremerweg. De weg zou een ander beloop krijgen in verband met de vervorming van de Waterpartij;
- een weg tussen de Scheveningseweg en de Kerkhoflaan;
- een directe verbinding tussen de Sparrenweg en de Bankastraat;
- verbetering van de aansluiting van de Koninginnegracht op de Haringkade bij de nieuwe Wittebrug. De trambaan van lijn 9 zou hier een nieuwe eigen baan krijgen.

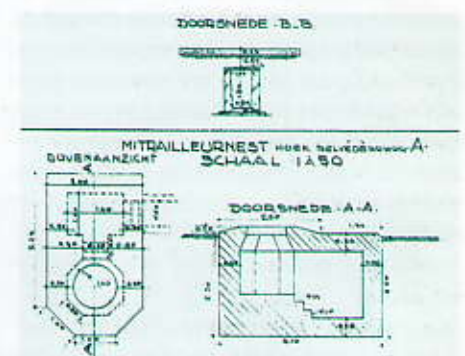
Vooruitlopend op de vaststelling van het wederopbouwplan was al in juni 1946 opdracht gegeven voor wegverharding en met de voorbereiding van de aanleg van deze wegen een aanvang te maken en het puin dat bij het ruimen vrij kwam zoveel mogelijk direct te gebruiken. De aanleg van een nieuw wegenplan in de Bosjes, en nog wel een hoofdroute met ongelijkvloerse kruisingen die de Bosjes in tweeën zou delen, kreeg derhalve de hoogste prioriteit. Daaruit vloeide voort dat voor bebouwing geen ruimte was, met uitzondering van gebouwen die gezien werden als ondersteuning van de culturele voorzieningen in Zorgvliet zoals een hotel. Tot veler opluchting werd hiervoor niet de plaats van het Hôtel de la Promenade gekozen. De situering hiervan vlak aan de Scheveningseweg was uiterst onpraktisch: de tram reed daar noodgedwongen over enkelspoor in beide richtingen. Hoewel de erfacht van dit hotel al in 1934 was afgelopen, werd het pas in 1946 afgebroken. Als ruïne, dat wel. Voor de bouw van een hotel werd de Kuil in de Scheveningse Bosjes, tussen een nog aan te leggen verbindingsweg tussen de Ver Huellweg en de kruising Van Stolkweg-Hogeweg-Dwarsweg gereserveerd.

De Waterpartij vormde een probleem apart. Voor de verdedigingswerken en het verruimen van het schootsveld was veel grond afgevoerd. In 1949 viel de beslissing geen grondaanvulling te verrichten en de nog bestaande beplanting te sparen: de Waterpartij zou daardoor groter worden en de vroeger steile oostoever gloeiend oplopen. Een landschapsarchitect kwam aan het herscheppen van de Bosjes niet te pas. De Dienst der Gemeenteplantsoen kreeg opdracht tot herplanten van de versnipperde Bosjes, en daarbij vooral niet de vooroorlogse dichtheid na te streven. Perspectief was het motto.

WEDEROPBOUWPLAN SCHEVENINGSE BOSJES EN MADURODAM (1951)

Waar in grote lijnen door de wegeaanleg het uiterlijk van de Bosjes al bepaald was, zorgden een aantal nieuwe ontwikkelingen voor het aanhouden van de vaststelling van het Wederopbouwplan Stadhoudersplein Scheveningse Bosjes gedeeltelijk (deel Scheveningse Bosjes).

In mei 1951 werd in de Gemeenteraad een voorstel aangenomen voor de oprichting van een Miniaturstad. Initiatiefnemer was de Stichting tot Bijstand van het Nederlands Studenten-sanatorium, die zich ten doel stelde fondsen te werven door het exploiteren van een miniaturstad naar het voorbeeld van een miniaturstad in het villadorp Beaconsfield in Buckinghamshire. Een schenking van f 50.000,- van het Curaçaose echtpaar Maduro-Maduro om de nagedachtenis van hen in de oorlog in het concentratiekamp Dachau overleden zoon te eren werd als eerste voor dit doel aangewend. Uit het bedrijfsleven waren ook al giften in het vooruitzicht gesteld. De Gemeente Den Haag bood het terrein van de vroegere wasserij (dat ongeveer de verlangde 18.000 m² groot was) inclusief een gunstige erfpachtregeling aan en een financieringsregeling voor het opruimen van de fundamenteën van de wasserij en grondwerkzaamheden (afgraven van het geaccidenteerde terrein en aanleg voetpaden e.d.) ter grootte van f 80.000,- en een lening van f 131.245,- aan.

Tekening mitrailleurnest.

Hierdoor kon het Wederopbouwplan pas ter inzage gelegd worden van 19 juni tot en met 16 juli 1951, bestaande uit een toelichtende beschrijving, een schadekaart, een bestemmingskaart, een grondverwervingkaart en een overzichtskaart. Tevreden kon de Raad op 27 augustus 1951 constateren dat er geen bezwaren waren ingediend en het plan dus ongewijzigd kon worden vastgesteld. De hoofdbestemming was ontspanning: bos, park en plantsoen, alsmede een tweetal terreinen met bijzondere bestemming voor recreatie en bijbehorende bebouwing: het tennispark De Bataaf en een miniaturstad. Verder werd een terrein aan de Hogeweg bestemd voor hotel c.a. de eerder genoemde tweebaans verkeersweg zou een schakel vormen in de toekomstige toerweg van de Noord-Hollandse grens naar Hoek van Holland. Het profiel van de verkeersweg werd aangepast aan het heuvelachtige terrein en het

parkachtige karakter daarvan.

De nieuwe Ver Huellweg werd eind augustus 1953 als Professor B.M. Teldersweg opengesteld. Tegelijkertijd werden ook de Aletta Jacobsweg (Wittebrug/Bankastraat) en Ary van der Spuijweg (Kerkhoflaan/ Scheveningseweg) opengesteld. Nog geen anderhalf jaar later werd in de Gemeenteraad een voorstel behandeld om de nieuwe kruising te voorzien van verkeerslichten. Zij werden in maart 1957 in gebruik genomen.

(wordt vervolgd)

Anneke Landbeer

BRONNEN:

Ir. P. Bakker Schut, S.G.A. Doorenbos en Dr. A. Schierbeek, Groen en Bloemen in Den Haag. Uitgave AVN 's-Gravenhage e.o. 1936. Dr. H.E. van Gelder, 's-Gravenhage 1935-1945, Amsterdam/s-Gravenhage 1946
Anneke Landheer-Roelants, Romantisch Buiten Wonen in de Stad - 125 Jaar Van Stolkpark, Utrecht 1999. Haags Gemeentearchief (HGA): Handelingen, Besluiten en Verzamelingen Gemeenteraad; Gemeentebestuur 1937-1952; Gemeentelijk Dienst voor de Wederopbouw en Stadsont-wikkeling (WOSO); Gemeentelijke Dienst en Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting (S & V); Courantverzameling. Wijkvereniging 'Van Stolkpark', Ontwerpbe-stemmingsplan Scheveningse Bosjes, 1985. Gemeente 's-Gravenhage, Ontwerpbestemmingsplan Scheveningse Bosjes, 1991. Gemeente 's-Gravenhage, Bestemmingsplan Scheveningse Bosjes, 1993. Kadaster 's-Gravenhage

Over buurtpreventie...

VEILIG?

In vergelijking met andere wijken is het in het van Stolkpark redelijk goed gesteld met de veiligheid. Er zijn minder inbraken en er is minder kleine criminaliteit dan in andere wijken. De activiteiten die de stichting buurtpreventie kan ontplooiën dankzij uw bijdrage zijn hier voor een groot deel debet aan. Ondanks deze inspanningen is er ook bij ons in de buurt sprake van criminaliteit. Er zijn op diverse adressen inbraken gepleegd dan wel pogingen daartoe ondernomen in fietsenschuren en bergingen. Daarnaast blijft onder voorwendsel van aanbellen "om de gasmeter op te nemen" ook een nog immer gebruikte methode van geboefte om van uw spullen onrechtmatig hun spullen te maken.

KAT ZOEK!

Het overkomt je nooit dat je hier wat aan kunt doen... totdat ik gisteravond terwijl ik nog wat aan het rommelen was in mijn tuin waren er aan de overkant twee figuren door het hek van de overburen aan het gluren. In het donker en in dit jaargetijde zeker niet om van de tuin en bloemen te genieten. Vervolgens dook het tweetal de oprit op om na ongeveer een minuut weer op straat te staan. Daarna herhaalde dit tafereel zich bij de burens. Terwijl het gajes zich in de tweede tuin, oprit en al wat daar niet stond oriënteerde ben ik hen achterna gelopen. Zij schrokken duidelijk toen ik vroeg of ik hen ergens mee kon helpen. Een bos van schaamte heb ik niet kunnen ont-

dekken in het donker. Echter niet alleen daarom, want de reactie kwam onmiddellijk: "Wij zoeken een kat die al een paar dagen weg is". Ik zal u zeggen, ik geloof er niets van. Twee kerels van rond de 25 die er beslist niet uitzagen als bezorgde kateigenaren. De grootste van de twee vroeg op minder geïnteresseerde en des te dreigender toon: "Hoezo wil je weten wat wij hier doen"? Ik antwoordde hem dat er wel eens fietsen en dergelijke uit de buurt gestolen werden en dat onbekenden in de gaten liepen. Het niet uit onze buurt afkomstige tweetal besloot al snel dat zij de daders niet waren en liepen met stevige pas weg. Bij de volgende opritten en tuinen wist het tweetal blijkbaar zeker dat daar hun kat niet zat. Opeens leek het motto "wegwezen".

MEEDOEN LOONT

Deze en andere vertellingen kunnen velen van ons schrijven. Vandaar het oude Chinese spreekwoord: beter een goede beveiliging dan er alleen over te praten. Kortom, blijf en wordt lid. Alleen met veel deelnemers kan de noodzakelijke buurtpreventie in stand gehouden worden. Indien u vragen heeft over de Stichting Buurtpreventie, richt u zich dan tot:

Edward de Jager tel: 306 15 65

Wally van Heukelom tel: 306 17 73

Wally van Heukelom

De vos en de meeuw

In het vakblad Natuurbeheer, nr. 6, 40e jaargang, van juni 2001 is onder het hoofdje 'Vos minder schadelijk dan gedacht' onder andere het navolgende te lezen:

"Duinwaterbedrijf Zuid-Holland heeft een onderzoek verricht naar het voorkomen en het gedrag van de vos in de duingebieden Meijndel en Berkheide. Er is nergens sprake van een belangrijke economische schade door de vos. DZH beschouwt de vos dan ook als een gewaardeerd onderdeel van de natuur in de door het bedrijf beheerde duingebieden. Daarmee is ook gezegd dat jagen niet aan de orde is. De vossenpopulatie van Meijndel en Berkheide groeit de laatste jaren niet meer. Er heeft zich een dynamische evenwichtssituatie ingesteld. Kort voor de voortplantingsperiode wordt het aantal vossen in de duinen op ongeveer 8 vossen per honderd hectare geschat."

"De invloed van de vos op de natuur van Meijndel en Berkheide is beperkt. Het duidelijke

effect heeft de vos gehad op de grote meeuwenkolonies. Deze zijn met de komst van de vos geheel verdwenen. Mogelijk heeft de vos bijgedragen aan de achteruitgang van grote grondbroeders als fazant, wulp, Kieviet, scholtekster, houtsnip en bergeend. Bij verreweg de meeste vogelsoorten is geen invloed van de komst van de vos te bespeuren."

KLACHTEN

In het Schevenings Jaaroverzicht 2000 van de Scheveningse Courant van 27 december 2000 wordt onder het hoofdje 'Meeuwenplaag' gemeld, dat er boven de Middelburgsestraat, de Badhuisweg en de Bosschestraat krijsende meeuwen rondvlogen, die er niet voor terugschrokken mensen aan te vallen als ze dachten dat hun jongen werden bedreigd.

Dit jaar zijn er bij het bestuur van de wijkvereniging veel klachten binnengekomen wat betreft overlast door krijsende meeuwen in het Van

Stolkpark. Een eerste analyse van de situatie leidt tot de voorlopige conclusie dat de grote platte daken van het VCL, het CPB en het daarachter gelegen flatgebouw aan de Kanaalweg blijkbaar door de uit de duingebieden verdreven meeuwen als een alternatieve broedplaats worden gezien.

ATTENTIE

Omdat meeuwen graag terugkomen naar plaatsen waar het goed nestelen was, is het zaak om voor het komende broedseizoen - in overleg met de Dienst Stadsbeheer van de Gemeente Den Haag - tot een plan van aanpak te komen, teneinde deze overlast zoveel mogelijk binnen de perken te houden. De oplossing ligt in principe niet in het verjagen van de meeuwen naar andere wijken van de stad. Dit uitgangspunt maakt het vinden van een oplossing er niet eenvoudiger op! Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Koos Zeper

Over het Promenadehotel...

Gedateerd 19 september 2001 ontvingen wij de volgende brief van wethouder Bruins: "Geacht bestuur, in de Van Stolkparkkoerier van juli/augustus 2001 is een artikel geplaatst over de uitbreiding van het Promenadehotel. In het artikel staan enkele onjuistheden. Deze onjuistheden, die ik zeer betreuren, moeten niet blijven voortbestaan. Daarom ga ik graag op twee kernpunten van het onderhavige artikel in.

GELOPEN RACE

In het artikel wordt gesteld dat de uitbreiding van het hotel kan rekenen op politieke steun en dat het dus al een gelopen race is. Dit is niet zo. Er wordt door het Promenadehotel gewerkt aan een plan om het hotel uit te breiden. Dit plan is in schetsvorm aan enkele wethouders getoond. Het plan is echter door het Promenadehotel nog niet ingediend bij de gemeente. Het college van B&W en raad (-scommissie) kunnen zich pas uitspreken als dat is ingediend. Van een gelopen race is dus geen sprake.

GEEN INVLOED OP DE PLANVORMING

Indien het Promenadehotel een plan indient voor uitbreiding, zal dit plan worden behandeld conform de wettelijke regels die daarvoor bestaan. De opmerking dat de bewonersorganisatie van het Van Stolkpark geen invloed kan uitoefenen op de planvorming heb ik dan ook niet gemaakt. Als belanghebbende kan de organisatie immers altijd gebruik maken van inspraakrecht c.a. Overigens ben ik van mening dat bewonersorganisaties voortijdig bij dit soort ontwikkelingen betrokken moeten zijn.

Naar aanleiding van het artikel heb ik met de auteur daarvan, de heer Grooss een gesprek gevoerd. In het overleg met de heer Grooss heb ik met hem gesproken over zijn interpretatie van het gesprek, zoals opgeschreven in de Van Stolkparkkoerier. Het resultaat van het gesprek is deze brief aan de redactie. Dit is in het belang van correcte en feitelijke informatie over deze zaak. Ik stel prijs op een goede onderlinge verstandhouding. Daarom acht ik het wenselijk u over het bovenstaande te informeren."

NASCHRIFT VAN HET BESTUUR:

Het Bestuur van de Wijkvereniging Van Stolkpark is verheugd met de reactie van de heer Bruins. Wat wel of niet gezegd is, of de interpretatie daarvan, is thans niet meer relevant, nu de gemeente in de persoon van de heer Bruins te kennen heeft gegeven dat het geen gelopen race is dat de uitbreiding van het Promenade hotel kan rekenen op politieke steun. Het is nu ook volledig duidelijk bij de gemeente dat de Wijkvereniging van haar inspraakrecht gebruik zal maken om tegen de uitbreidingsplannen van het Promenade Hotel te ageren. Dat dergelijke plannen voor uitbreiding conform de wettelijke regels worden behandeld, kun-

nen wij als wijkvereniging alleen maar toejuichen. Immers het huidige bestemmingsplan laat geen uitbreiding toe. Dit nog afgezien van de expliciete afspraken die bij de bouw van het Promenadehotel werden gemaakt, dat aan verdere bebouwing geen goedkeuring zou worden verleend. De directie en de eigenaar van het Promenadehotel hebben blijkbaar een slecht geheugen, want ook de toenmalige toezegging om de parkeerplaatsen van meer groen te voorzien is nooit nagekomen.

AFTREDEN FLORUS WIJSENBEEK

Verder ontving het bestuur naar aanleiding van de acties rond het Promenade hotel nog de volgende tekst van Florus Wijsenbeek (sterk ingekort, tussenkopjes zijn van de eindredactie): "Om geen misverstanden te laten ontstaan: ik vertrek niet uit het van Stolkpark, ik blijf lid van de vereniging die onze belangen als bewoners dient te behartigen, maar wel uit het bestuur. Net als alle andere bewoners vind ik dat wij in een van de mooiste, zo niet de mooiste, buurt van Den Haag wonen. Niet voor niets waren wij de eerste buurt die als beschermd stadsgezicht, een monument op zich, werden erkend. Net als alle andere bewoners en het bestuur van de wijkvereniging wil ik dat graag zo houden. Daarover bestaat tussen mij en de aangebleven bestuurders geen verschil van mening. Dat is er wel over de methode om dat te bewerkstelligen en over een afweging tussen het algemeen belang van de gemeente en het specifieke belang van de wijk.

ALGEMEEN EN WIJKBELANG

Ik weet dat de gemeente Den Haag urgent behoefte heeft aan hoogwaardige hotelruimte, zeker in verband met de ontwikkeling van onze stad tot internationaal juridisch centrum. Een van de mogelijkheden daartoe is de uitbreiding van het op het hotel Des Indes na best geklasseerde hotel, dat bovendien naast het Joegoslavië tribunaal ligt. Nu kan het bestuur van onze wijkvereniging wel, en met recht, beweren dat een uitbreiding van het huidige Promenadehotel in strijd is met het vigerende bestemmingsplan, maar het is naar mijn mening een volstrekte illusie te denken dat het gemeentebestuur geen enkele uitbreiding zal toestaan.

Daarvoor is ook de positie van het bedrijf van de eigenaars van het Promenadehotel, MAB, dat in het centrum van de stad zeer aanzienlijke investeringen in grote projecten heeft gedaan, dusdanig dat de gemeente hun –al dan niet gerechtvaardigde– wensen niet zonder meer naast zich neer kan leggen.

GEVOLG VOOR RELATIE GEMEENTE

Ik ben van mening dat het onder die omstandigheden beter is met gemeente en eigenaar in gesprek te treden om gedaan te krijgen dat de nieuwbouw die er naar mijn inschatting toch komt, zo min mogelijk verstoring van park en buurt oplevert en om een schetsontwerp van een vijftig meter hoge glazen toren van tafel te krijgen. Dat bereikt de buurt niet door uitsluitend 'nee' zeggen of door beschuldigingen aan het adres van de verantwoordelijke wethouder, als zou die een geheime afspraak met de eigenaars hebben."

NASCHRIFT BESTUUR

Het bestuur van de wijkvereniging acht zich verantwoordelijk voor de specifieke belangen van het Van Stolkpark en niet voor die van de gemeente Den Haag in zijn geheel (en zeker niet die van MAB!). Dat brengt met zich mee, dat het bestuur soms moet trachten om afwegingen die achter de schermen worden gemaakt, en waar het bestuur van de wijkvereniging geen deel aan heeft, in de openbaarheid te brengen. Dat is wat er is gebeurd rond de plannen van het Promenadehotel. Daarbij heeft de commissie beschermd stadsgezicht naar het oordeel van het bestuur steeds voldoende afgestemd met het voltallige bestuur. De uitkomst is dat de plannen nu openbaar zijn en de gemeente ten volle bereid is om de discussie over die plannen in alle openheid te voeren. Wethouder Bruins bezocht de laatste algemene ledenvergadering en toonde daarmee dat hij prijs stelt op een goede relatie met de wijk en geïnteresseerd is in het wel en wee ervan. Het bestuur was dan ook erg content met zijn aanwezigheid.

Wethouder Bruins aanwezig tijdens de ledenvergadering.

Betaald parkeren in het Van Stolkpark (2)

Van de bewoners die hebben gereageerd op het artikel over bovengenoemd onderwerp in de Van Stolkparkkoerier van maart 2001 spraken de meesten zich uit voor het invoeren van betaald parkeren in onze wijk. Daarop heeft het bestuur van de wijkvereniging besloten daarover nadere informatie in te winnen bij de Afdeling Parkeren van de Dienst Stadsbeheer van de Gemeente Den Haag.

OVERLAST EN OPLOSSING

De primaire vraagstelling van de Afdeling Parkeren was:

- 1 Wanneer is er volgens u sprake van parkeeroverlast?
- 2 Is er wel sprake van parkeeroverlast?
- 3 Vindt u betaald parkeren een zinvolle oplossing?
- 4 Zo ja, op welke dagen en gedurende wel deel van de dag acht u betaald parkeren zinvol?

Wat betreft **punt 1**: van parkeeroverlast is er naar onze mening sprake als:

- a) Er voor bewoners en hun bezoekers geen parkeerplaats beschikbaar is op redelijke afstand van de woning;
- b) De toegankelijkheid van de trottoirs bij op- en afritten voor voetgangers wordt geblokkeerd door geparkeerde voertuigen;
- c) De begaanbaarheid van de trottoirs wordt belemmerd door half (of zelfs geheel!) op de stoep geparkeerde voertuigen; en
- d) Overal langs de groene randen van de straten in onze wijk de beleving van het groen wordt bedorven door geparkeerde voertuigen.

Wat betreft **punt 2**: bij het toelichten van de situatie in het Van Stolkpark in van onze kant gewezen op:

- a) Overlast op werkdagen tussen globaal 9.00 en 17.00 uur ten gevolge van werkenden en bezoekers van kantoren en scholen in de wijk, en van werkenden en bezoekers van kantoren buiten de wijk (zelfs van mensen die na het parkeren van hun auto met openbaar vervoer naar de stad gaan!);
- b) Overlast door het langdurig parkeren van aanhangwagens, paardentrailers, caravans, bestelwagens en weinig gebruikte voertuigen, waarvan van eigenaars meestal niet in het Van Stolkpark woonachtig zijn;
- c) Overlast ten gevolge van het midden op de weg staan van ladende/lossende vrachtwagens, omdat daarvoor geen parkeerplek langs het trottoir beschikbaar blijkt te zijn.

Wat betreft de **punten 3 en 4** is naar voren gebracht dat het ons voorkomt dat het invoeren van betaald parkeren in het Van Stolkpark, op bijvoorbeeld werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur,

een groot deel van bovengenoemde parkeerverlast zou kunnen wegnemen. De afdeling parkeren zal zich hierover intern beraden. Afhankelijk van de beschikbare menskracht voor een verkenning en een inventarisatie van de parkeersituatie in onze wijk en de daarop volgende enquête onder de bewoners over het invoeren van betaald parkeren zou het 8 à 12 maanden kunnen duren alvorens een betaald parkeren regeling in onze wijk van kracht kan worden.

Vooruitlopend op een definitieve vaststelling van een betaald-parkeren-met-vergunningregeling in het Van Stolkpark door de gemeenteraad- een en ander afhankelijk van de voornoemde verkenning, inventarisatie en enquête- kan de navolgende informatie worden gegeven.

HOE WERKT DE REGELING?

Op de in de parkeerregeling aangegeven tijden kan er alleen geparkeerd worden tegen betaling bij de parkeerautomaat of met een vergunning. Er vindt controle plaats door parkeercontroleurs. Auto's zonder vergunning of parkeerticket leesbaar achter de voorruit lopen kans op een naheffing of zelfs een wielklem. Uiteraard dienen ook de normale regels (parkeerverboden, niet op trottoirs parkeren e.d.) in acht genomen te worden. Dus: oude gedoogsituaties in het gebied zullen worden beëindigd.

WIE KOMT ER IN AANMERKING VOOR WELKE VERGUNNING?

Voor alle bewoners en bedrijven geldt, dat wanneer er parkeergelegenheid is die deel uitmaakt van het woon- of bedrijfscomplex deze parkeerplaatsen op het aantal uit te geven vergunningen in mindering worden gebracht.

BEWONERS

Om voor een bewonerparkeervergunning in aanmerking te komen moet u ingeschreven staan in de Gemeentelijke Basisadministratie (bevolkingsregister) op een adres in het betrokken gebied. De vergunning is alleen geldig voor het eigen kenteken en wordt telkens per halfjaar verstrekt. De kosten bedragen 5 Euro per maand. De eerste afgifte van een bewonersparkeervergunning kost eenmalig ongeveer 10 Euro aan leges.

BEZOEKERS AAN BEWONERS

Alle huishoudens kunnen één bezoekerparkeervergunning aanvragen. Dit kan ook als men geen auto heeft of als men kan beschikken over parkeergelegenheid op eigen terrein of in een parkeergarage. De vergunning moet worden gebruikt in combinatie met een parkeerschijf die na elke twee uur moet worden bijgedraaid. Hiermee kunnen bezoekers aan bewoners parke-

ren zonder te betalen bij een parkeerautomaat. Deze vergunning is niet geldig voor het eigen kenteken en wordt telkens per jaar verstrekt. De eerste keer ontvangt u bij de vergunning een parkeerschijf. De kosten voor de bezoekerparkeervergunning bedragen circa 15 Euro per jaar.

BEDRIJVEN EN INSTELLINGEN

U komt in aanmerking voor een bedrijfsparkeren-vergunning onder de volgende voorwaarden:

- 1 U hebt een onderneming of instelling die gevestigd is op een adres in het betrokken gebied. Een bewijs van inschrijving van de Kamer van Koophandel is vereist. Zijn er meerdere bedrijven op hetzelfde adres gevestigd, dan dient men een koop- of huurovereenkomst te overleggen.
- 2 Er wordt maximaal één vergunning per twee full time medewerkers verleend. Voor het aantal werkers wordt uitgegaan van het laagste aantal dat op de inschrijving van de Kamer van Koophandel is vermeldt. Hebt u meer werkers dan moet u dit aantonen met een loonlijst of accountantsverklaring. Deze laatste voorwaarde geldt ook voor zogenaamde vrij gevestigde beroepspraktijken en instellingen die niet staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Bij de zogenaamde vrije beroepen (bij voorbeeld notarissen) dient naast een huur- of koopcontract ook een briefhoofd te worden overlegd, of een verklaring waaruit blijkt dat betrokkene is ingeschreven in het betreffende beroepenregister. De vergunning wordt op naam van het bedrijf gesteld en wordt niet voorzien van een kenteken en is dus niet gebonden aan een specifieke auto. De vergunning wordt telkens per halfjaar verstrekt en kost circa 20 Euro per maand. Eenmalig komen hierbij de eerste vergunning circa 10 Euro aan legeskosten bij.

TOELICHTING

De bovenstaande informatie is wat betreft kosten gebaseerd op een betaald parkeren regeling van maandag tot en met vrijdag van 9.00-17.00 uur. Het verlengen van de regeling met avonduren en weekenddagen verhoogt de kosten van het toezicht door de parkeercontroleurs en verhoogt daarom de kosten van de parkeervergunningen. Een huishouden met volwassen kinderen dat beschikt over drie auto's en één parkeerplaats op eigen erf kan dus twee bewonervergunningen en een bezoekerparkeervergunning aanvragen. Een bedrijf met 20 werknemers en vijf parkeerplaatsen op eigen terrein kan dus $20/2 - 5 = 5$ bedrijfsparkerenvergunningen aanvragen. Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Koos Zeper

Afscheid Anneke Landheer

Wethouder Stolte over Groenbeleid van de gemeente

Vorig jaar omstreeks deze tijd moest de Wijkvereniging tijdens de Algemene Ledenvergadering afscheid nemen van haar voorzitter Ton Landheer. Dit jaar op 2 oktober jl. volgde het afscheid van Anneke Landheer als administratief ondersteuner van de wijk. Tijdens een goed bezochte algemene ledenvergadering namen vele wijkbewoners afscheid van Anneke. Ook een aantal vertegenwoordigers van collega-wijkverenigingen uit Scheveningen was present, hetgeen illustreerde hoezeer Anneke naast voor het Van Stolkpark ook voor de Gezamenlijke Scheveningse Bewoners Organisaties een belangrijke ondersteunende rol heeft gespeeld. Twee wethouders waren eveneens present: de heren Stolte en Bruins.

Wethouder Stolte bedankt Anneke Landheer namens de gemeente.

WETHOUDER STOLTE

De bijeenkomst begon met een inleiding van Wilbert Stolte, wethouder onder meer verantwoordelijk voor het Groen. Hij schetste het gemeentelijke beleid op groengebied en benadrukte het belang van de kritisch opbouwende wijze waarop het bestuur van de wijkvereniging de gemeente in het groenbeleid volgt. Aan het einde van zijn betoog bedankte hij met een grote bos bloemen Anneke namens de gemeente Den Haag voor alles wat zij voor de wijk heeft gedaan.

ALV

Daarna volgde de ledenvergadering, waarin de jaarstukken en het beleid voor 2002 aan de orde waren. Ook vond een eerste globale peiling door Koos Zeper van de opvattingen inzake het parkeerbeleid plaats (zie ook elders in dit blad). Nadat Wally van Heukelom de stand van zaken rond de buurpreventie had aangegeven, was het dan zo ver: het afscheid van Anneke Landheer.

Geanimeerde gesprekken tijdens de pauze van de ledenvergadering.

ERE-ECHTPAAR

Marianne Schrijver bedankte Anneke namens het bestuur en de wijkbewoners voor haar jarenlange professionele aanpak en voor haar onovertroffen inzet voor de wijk. Anneke kreeg een boek, een biografie over het leven van professor De Veth, die in de 19de eeuw, in wat toen nog Indië heette, de ontwikkeling van de Indische samenleving onder de invloed van de aanwezigheid van de Hollanders bestudeerde. Daarna toonde Ton Landheer door middel van een anekdote aan, hoezeer beiden zich met de wijk verbonden voelen, hij bedankte Anneke en sloot af met het overhandigen van een boek over het schip, waarmee Anneke ooit als jong meisje uit Indië naar Nederland kwam. De bijeenkomst werd besloten met het uitroepen van Anneke en Ton tot het ere-echtpaar van de wijkvereniging, een titel, die gelet op beider verdiensten voor de wijk iets unieks zal blijken te zijn. Met feestelijke bloemen onderstreepte Marianne Schrijver de waardering van de wijk voor Ton en Anneke.

MS

De titel ere-echtpaar van de wijkvereniging bezegeld met bloemen uit handen van de voorzitter.

Korte berichten

BESCHERMDE STADSGEZICHTEN

Vanaf 3 september jl. houdt de gemeente Den Haag in het Atrium van het stadhuis een expositie over welstandsbeleid. De beschermde stadsgesichten van Den Haag staan hierbij centraal. De expositie is nog tot december te bezichtigen.

DE WERELD VOLGENS JAAP VEGTER IN STRIPS EN CARTOONS

Tot en met 2 december laat het Haags Historisch Museum zien hoe Jaap Vegter vlijmscherp en humoristisch commentaar levert op personen en gebeurtenissen uit het politieke, maatschappelijke en culturele leven.

VRIJWILLIGSTERS GEVRAAGD

De Stichting ontmoeting met buitenlandse vrouwen zoekt vrijwilligster die willen participeren in het programma Nederlands les aan buitenlandse vrouwen. Het gaat om verschillende functies: lesgeefster thuislessen, lesgeefster groepsactiviteiten, kinderspeelster en wijkcontactvrouw. De stichting kan al rekenen op 170 vrijwilligsters. Aan het concrete vrijwilligerswerk gaat een cursus vooraf. Deze cursussen starten binnenkort weer. Wie nadere informatie wenst: stichting OBV, Hilje Wolfson of Marlies Polderman, telefoonnummer 345 60 05, internet: www.obvdenhaag.nl.

NATIONALE ART DECO BEURS

Van 24 tot en met 27 januari 2002 wordt in de Grote Kerk in Den Haag de Nationale Art Deco Beurs gehouden. Het betreft een publieksbeurs voor toegepaste kunst en design uit de periode 1880-1980. Er worden objecten van tientallen guldens tot tienduizenden guldens aangeboden: Jugendstil glaswerk, Nieuwe Kunst meubilair, Amsterdamse School verlichting, Art Deco aardewerk en design uit de 50er en 60er jaren van de vorige eeuw.

ALS DE WEGSCHAAL JE VIJAND WORDT...

Parnassia biedt een cursus aan voor jongeren en jongvolwassenen die een eetprobleem hebben of zich zorgen maken over hun eetgedrag. Na de herfstvakantie start de cursus. Voor meer informatie: Saskia de Gijzel van Parnassia, afdeling GGZ-preventie, telefoonnummer 391 79 40.